

Žalobci:

- 1) Obec Božetice, se sídlem Božetice 17, 399 01 Milevsko, IČ: 00249556
- 2) Město Jistebnice, se sídlem Náměstí 1, 391 33 Jistebnice, IČ: 00252425
- 3) Obec Nadějkov, se sídlem Náměstí Prokopa Chocholouška 6, 398 52 Nadějkov, IČ: 00249891
- 4) „Zachovalý kraj“, se sídlem Božetice 39, 391 32 Jistebnice, IČ: 26530643

všichni právně zastoupeni:

Mgr. Pavlem Douchou, advokátem zapsaným v seznamu advokátů České advokátní komory pod ev. č. 14553, se sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, ID DS: b7bpfrg

Žalovaný:

Ministerstvo životního prostředí, IČ: 001 64 801, se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

**Žaloba proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne
10. 4. 2015, č. j. 984/M/15 23837/ENV/15**

Soudní poplatek bude uhrazen na výzvu soudu

Přílohy:

- *plná moc k zastupování žalobce 1)*
- *plná moc k zastupování žalobce 2)*
- *plná moc k zastupování žalobce 3)*
- *plná moc k zastupování žalobce 4)*
- *rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 10. 4. 2015, č. j. 984/M/15 23837/ENV/15*
- *rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy II ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67528/ENV/13 1131/510/13*

I. Skutkový stav

Dne 25. 9. 2013 byla doručena Ministerstvu životního prostředí žádost Správy úložišť radioaktivních odpadů (dále jen „**SÚRAO**“) zastoupené společností DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Magdaléna.

Žalobci v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí namítali, že SÚRAO nebylo oprávněno žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Magdaléna vůbec podávat, jelikož nebyly splněny podmínky stanovené v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013, zejména nebyl získán souhlas dotčených obcí. Dále pak žalobci požadovali doplnění některých podkladů do spisu, jakož i navrhovali vlastní důkazy pro posouzení veřejných zájmů převažujících nad zájmem na stanovení průzkumného území, nakonec pak zpochybnili popisy plánovaných geologických prací. V rámci doplnění svého původního vyjádření pak trvali na nařízení ústního jednání, požadovali doplnění spisu o návrh projektu geologických prací, provedení posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA) i výslech svědka (Mgr. Matěj Machek, Ph.D.) a dále poukazovali na skutečnost, že je třeba při posuzování veřejných zájmů brát v úvahu také zájem na budoucím využití území, pročež upozornili například na nesouhlas Zastupitelstva Jihočeského kraje v rámci jeho usnesení, kterým požadovalo zastavit veškeré aktivity směřující k vybudování hlubinného úložiště radioaktivního odpadu na území kraje. Nakonec v rámci vyjádření ze dne 25. 8. 2014 namítali rozpor žádosti SÚRAO s § 45 správního řádu, a to pro nejasnosti ohledně prováděných geologických prací.

Ministerstvo životního prostředí námitkám žalobců nevyhovělo a rozhodnutím ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67528/ENV/13 1131/150/13 stanovilo průzkumné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Magdaléna (dále jen „**rozhodnutí MŽP**“).

Žalobci podali proti rozhodnutí MŽP v zákonné lhůtě rozklad, který odůvodnili především nesprávným posouzením otázky oprávnění žadatele podat žádost o stanovení předmětného průzkumného území, nezákonností v postupu Ministerstva životního prostředí při vedení spisu, v důsledku něhož bylo žalobcům upřeno právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a nezákonností v postupu Ministerstva životního prostředí při posuzování veřejných zájmů.

Ministr životního prostředí však svým rozhodnutím ze dne 10. 4. 2015, č. j. 984/M/15 23837/ENV/15 (dále jen „**napadené rozhodnutí**“) rozklad žalobců zamítl a rozhodnutí MŽP potvrdil. Napadené rozhodnutí bylo žalobcům doručeno dne 4. 5. 2015.

Žalobci tak tímto napadají napadené rozhodnutí v zákonné lhůtě žalobou podle § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**soudní řád správní**“), a to v **plném rozsahu**.

Pro případ postupu Městského soudu v Praze podle § 78 odst. 2 soudního řádu správního napadají žalobci v **plném rozsahu** taktéž rozhodnutí MŽP.

II. Důvody žaloby

Žalobci shledávají napadené rozhodnutí i rozhodnutí MŽP za nezákonné a nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Zároveň mají za to, že řízení, která předcházela vydání napadeného rozhodnutí, jsou zatíženy takovými vadami, které musí vést ke zrušení rozhodnutí z nich vzešlých.

2.1 postup SÚRAO při podání žádosti o stanovení průzkumného území byl nezákonný

Žalobci již v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí upozorňoval na skutečnost, že SÚRAO je podle § 26 odst. 4 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „**atomový zákon**“) oprávněna vykonávat svou činnost toliko na základě schváleného plánu činnosti. V době podání žádosti o stanovení průzkumného území (28. 1. 2013), jakož i v době jejího doplnění (20. 2. 2013) byl v platnosti Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán (dále jen „**Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013**“) přijatý usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012. V Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 se pak uvádí, že strategie postupu SÚRAO k ověření vhodnosti lokality pro budoucí hlubinné úložiště a k výběru dvou kandidátních lokality předpokládá jednání s obcemi s cílem získání jejich souhlasu se zapojením do výběru lokality a dále že SÚRAO k tomu předpokládá uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi a že teprve po získání tohoto souhlasu podá SÚRAO předmětnou žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry. Z uvedeného je tedy patrné, že SÚRAO podalo žádost o stanovení průzkumného území v rozporu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013 a ve smyslu § 26 odst. 4 atomového zákona tak nebylo vůbec k podání takové žádosti oprávněno. Navíc byla žádost podána též v rozporu s usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012, kterým byl Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013 schválen, přičemž je SÚRAO, co by organizační složka státu zřízená ministerstvem, usneseními vlády vázána ve smyslu § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

V rozhodnutí MŽP je k této námitce žalobců uvedeno, že strategie postupu SÚRAO obsažená v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013, byla změněna usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013. Naopak usnesení vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012, neboť toto usnesení neukládá SÚRAO uzavřít písemné dohody s obcemi před podáním žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry. Nakonec Ministerstvo životního prostředí uvedl, že se necítí být omezováno uvedenými usneseními vlády a že tato usnesení vlády považuje za deklaraci blíže neurčeného veřejného zájmu státu vysoké priority.

V rámci svého rozkladu pak žalobci namítali především skutečnost, že se Ministerstvo životního prostředí otázkou, zda SÚRAO byla oprávněna podat předmětnou žádost, nezabývalo, přičemž z Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 výslovně vyplývá, že tak učinit nemohla. Podatelé opětovně odkázali na § 26 odst. 4 atomového zákona, který umožňuje SÚRAO vykonávat svou činnost v roce 2013 toliko v intencích Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013. Vzhledem k tomu, že toto ustanovení nerespektovala, naplnila svým jednáním skutkovou podstatu správního deliktu podle § 41 písm. f) atomového zákona, přičemž žalobci považují za neudržitelné a proti smyslu právní úpravy, aby takové jednání mohlo vyústit v právně platný výsledek. Žalobci nesouhlasili ani s výkladem obsahu a závaznosti usnesení vlády pro SÚRAO. Nakonec upozornili na § 30 odst. 5 správního řádu, podle kterého musí každý, kdo činí úkony, tedy i SÚRAO v případě předmětné žádosti, prokázat své oprávnění. SÚRAO však takové oprávnění vzhledem k výše uvedenému neměl. I z těchto důvodů pak žalobci žádali, aby bylo rozhodnutí MŽP zrušeno.

Ministr životního prostředí se námitkami žalobců zabývalo pouze částečně. Především uvedlo, že SÚRAO vykonává svou činnost též na základě svého statutu schváleného usnesením vlády č. 801 ze dne 10. 11. 2010, kde se v článku 3 odst. 2 uvádí, že hlavní činnosti SÚRAO vyplývají z předmětu činnosti SÚRAO, přičemž je odkázáno na § 26 odst. 3 atomového zákona, podle něhož je předmětem činnosti SÚRAO mimo jiné též příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí. Podle názoru ministra životního prostředí podání předmětné žádosti pod tuto činnost spadá.

Co se týče dodržení usnesení vlády, odkazuje pak ministr životního prostředí až dále ve svém rozhodnutí na usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013, kterým byl postup pro vyhledání vhodné lokality pro hlubinné úložiště změněn (souhlas obcí již nebyl dále vyžadován).

Žalobci především poukazují na skutečnost, že se ministr životního prostředí vůbec nezabýval nutností postupu podle § 30 odst. 5 správního řádu, a to přestože žalobcům není známo, že by jím odkazovaný statut SÚRAO byl obsažen ve správním spise, a tedy, že by jím SÚRAO své oprávnění kdy prokazovala. Obdobně **nebyla vypořádána námitka žalobců, že z jednání naplňujícího skutkovou podstatu správního deliktu dle § 41 písm. f) atomového zákona nemůže vyplynout právně závazný úkon vedoucí k zahájení správního řízení.** Z těchto důvodů je tak třeba považovat rozhodnutí MŽP, stejně jako napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů.

Dle názoru žalobců však nemůže obstát ani samotný závěr, že SÚRAO podala žádost sice v rozporu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013, ale v souladu s předmětem své činnosti vymezené v § 26 odst. 3 atomového zákona ve spojení s článkem 3 odst. 2 statutu SÚRAO. Článek 3 odst. 2 statutu SÚRAO stejně jako § 26 odst. 3 atomového zákona totiž pouze stanovují, co je předmětem činnosti SÚRAO, nikoliv jakým způsobem má být tato činnost vykonávána. Navíc **činnost SÚRAO podle § 26 odst. 3 atomového zákona má být vykonávána právě na základě plánu činnosti SÚRAO, který je zakotven v § 26 odst. 4 atomového zákona a ze systematického hlediska musí mít přednost před obecnou úpravou činnosti SÚRAO.** Pokud navíc Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013 stanovuje pro určité činnosti SÚRAO dle § 26 odst. 3 atomového zákona přísnější podmínky, pak musí mít tyto podmínky přednost před obecným vymezením činnosti SÚRAO dle § 26 odst. 3 atomového zákona. V opačném případě by podmínky obsažené v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 byly toliko obecnou proklamací a ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona by postrádalo smysl.

2.2 nepřezkoumatelnost rozhodnutí MŽP pro nesprávné vedení spisu správního orgánu

Žalobci již v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí požadovali doplnit spis minimálně o podklady, na něž SÚRAO v rámci své žádosti odkazovala, přičemž tyto své požadavky zopakovali též na ústním jednání.

Ministerstvo životního prostředí k těmto požadavkům žalobců uvedlo, že jimi požadované dokumenty byly uvedeny v žádosti SÚRAO „*pouze na doplnění*“ a že většinu z nich je možné získat na stránkách SÚRAO.

Žalobci v rámci svého rozkladu s takovým vyřízením své námítky nesouhlasili a s poukazem na § 17 odst. 1 správního řádu, stejně jako na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009 – 541) požadovali, aby byly do spisu zařazeny všechny písemnosti a podání vztahující se k dané věci včetně jejich příloh, a to přestože by je nebylo možné považovat za podklady rozhodnutí MŽP. Spis vedený Ministerstvem životního prostředí považovali za nezpůsobilý následnému přezkumu. Navíc poukazovali na nemožnost dokumenty spisu umístit na internetové stránky SÚRAO, tedy žadatele, a to tím spíše, že některé dokumenty bylo možné na stránkách SÚRAO dohledat toliko v odlišných verzích a jiné nebylo možné dohledat ani na stránkách SÚRAO ani na stránkách jiných subjektů.

Ministr životního prostředí však v rámci napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobci měli možnost se vyjádřit ke všem podkladům rozhodnutí, o čemž svědčí skutečnost, že v rámci svých podání podrobně tyto dokumenty komentují. Z odůvodnění rozhodnutí MŽP pak je, dle názoru ministra životního prostředí, patrné, jak se Ministerstvo životního prostředí vypořádalo a návrhy žalobců na provedení dalších důkazů, stejně jako na základě kterých podkladů učinilo Ministerstvo životního prostředí své závěry při poměrování veřejných zájmů.

K uvedenému žalobci především uvádí, že se ministr životního prostředí vůbec nezabýval tím, zda vedení spisu Ministerstvem životního prostředí, kdy jeho jednotlivé dokumenty se nacházely na

internetových stránkách SÚRAO, tedy subjektu, který z povahy řízení hájí odlišné zájmy ve věci a který s nimi tak mohl v průběhu řízení manipulovat, bylo provedeno v souladu s právními předpisy. V tomto ohledu je třeba shledat napadené rozhodnutí především nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Je přitom zjevné, že vedení **spisu neobsahujícího veškerá podání, písemnosti a další dokumenty vztahující se k předmětnému řízení, případně jejich přílohy je v rozporu s právními předpisy, konkrétně s § 17 správního řádu.** Uvedené ustanovení počítá s uchováváním dokumentů mimo spis výhradně v případech stanovených zvláštním zákonem, a to toliko z důvodu ochrany utajovaných informací či jiných informací, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti.

Co se týče obsahu dokumentů dostupných toliko z internetových stránek, vyjadřoval se k této problematice již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 – 58, když uvedl, že „*obsah jedné a té samé internetové stránky vzhledem k povaze internetu může být – a obvykle též je – proměnlivý v čase*“ (k tomu též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 30/2009 – 70, bod 28) a že „**pokud tedy správní orgán nezachytí stav internetové stránky, kterou vzal v potaz pro své rozhodování, ať již tiskem nebo uložením na elektronický nosič dat, znemožní tak v podstatě správnímu soudu úkol vycházet při přezkumu rozhodnutí ze skutkového stavu, který tu by v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Není totiž žádná záruka, že informace na určité internetové stránce budou v okamžiku soudního přezkumu odpovídat informacím, které na určité internetové stránce byly v okamžiku správního rozhodnutí**“ (srov. bod 27 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 – 58, zvýraznění žalobci). **Jelikož vedlo Ministerstvo životního prostředí správní spis toliko evidencí odkazů na internetové stránky SÚRAO, co by žadatele, zatížilo tak své rozhodnutí vadou, která vede k nepřezkoumatelnosti tohoto rozhodnutí, stejně jako napadeného rozhodnutí.**

2.1 porušení práv žalobců na vyjádření se k podkladům rozhodnutí MŽP

Vzhledem k výše uvedenému a skutečnosti, že k některým dokumentům nebylo možné se dostat ani z internetových stránek SÚRAO, namítali žalobci v rámci svého rozkladu též porušení jejich práv na vyjádření se k podkladům rozhodnutí MŽP.

Ministr životního prostředí však v rámci napadeného rozhodnutí označil námitku žalobců za účelovou stavíce na tvrzení, že žalobci některé z těchto dokumentů v rámci svých podání podrobně komentovali.

K uvedenému žalobci v kontextu výše uvedeného nesprávného vedení spisu Ministerstvem životního prostředí odkazuje především na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 164/2012 – 54, kdy uvádí, že „*důsledné respektování pravidel pro řádné vedení správního spisu je předpokladem pro naplnění práva účastníků řízení seznámit se s podklady rozhodnutí prostřednictvím nahlížení do spisu a na něj navazujícího práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu).*“ Už jen samotná skutečnost, že Ministerstvo životního prostředí vydalo rozhodnutí, aniž by mělo oporu v řádně vedeném spise, zatěžuje celé řízení vadou, která musí mít za následek jeho zrušení. Jelikož pak ministr životního prostředí v napadeném rozhodnutí tuto vadu nereflektoval a nevypořádal se s námitkou žalobců dostatečným způsobem, nemůže obstát v soudním přezkumu ani napadené rozhodnutí.

Skutečnost, zda se nakonec žalobci k podkladům rozhodnutí „svou cestou“ dostali či nikoliv, nemůže na uvedené vadě řízení ničeho měnit. **Nelze totiž předvídat, zda žalobci skutečně vycházeli ze stejné verze daných dokumentů, jaké mělo k dispozici Ministerstvo životního**

prostředí. Například na internetových stránkách SÚRAO bylo možné ke dni podání rozkladu dohledat toliko Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem z ČR toliko ve verzi z června 2001, nikoliv ve verzi z roku 2002, na kterou je v řízení odkazováno.

Navíc je třeba dodat, že na internetových stránkách žadatele ani jiných subjektů se nepodařilo dohledat usnesení vlády č. 487/2002 Sb., kterým měla být výše uvedená koncepce nakládání s radioaktivními odpady schválena, neboť na stránkách Vlády České republiky jsou evidována pouze usnesení vlády před rokem 2004. Stejně tak nebylo možné dohledat Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán, který měl být veden na stránkách Vlády České republiky pod číslem 1376/13. **Ministr životního prostředí se však v napadeném rozhodnutí dostupností těchto dokumentů vůbec nezabýval a toliko paušálně odkázal na skutečnost, že žalobci blíže neurčené dokumenty v rámci svých podáních podrobně komentovali.** Takové vypořádání námitek žalobců nelze považovat za přezkoumatelné. Napadené rozhodnutí by tak mělo být zrušeno a ministři životního prostředí uloženo, aby se podrobně zabýval dostupností všech podkladů rozhodnutí MŽP ve spise. Jelikož však toto není z výše uvedených důvodů možné, mělo by být zrušeno též rozhodnutí MŽP a spis doplněn tak, aby mohl být veden řádným způsobem a žalobci se mohli vyjádřit skutečně ke všem podkladům rozhodnutí, ze kterých Ministerstvo životního prostředí vycházelo.

2.3 Ministerstvo životního prostředí nesprávně posoudilo váhu různých aspektů veřejného zájmu ve věci

Žalobci brojili v rámci svého rozkladu proti posouzení otázky veřejného zájmu Ministerstvem životního prostředí v rámci rozhodnutí MŽP, kdy toto vybočilo z mezí správního uvážení a námítky jiných ve věci relevantních veřejných zájmů v rozhodnutí MŽP nezohlednilo, anebo je dezinterpretovalo. Uvedeným postupem pak porušilo § 4a odst. 6 geologického zákona stejně jako § 50 odst. 3 správního řádu.

a) posouzení veřejného zájmu hospodárnosti a efektivity nakládání s veřejnými prostředky

K veřejnému zájmu představovanému požadavkem na hospodárnost a efektivitu nakládání s veřejnými prostředky uvedl ministr životního prostředí na straně 9 napadeného rozhodnutí toliko, že „*je věcí žadatele, v jaké lokalitě, popř. v kolika lokalitách, požaduje stanovit PÚZZK za účelem zjištění vhodných podmínek pro vybudování HÚ.*“ Naopak za nevhodné označil hypoteticky situaci, kdy by bylo hlubinné úložiště budováno bez řádného geologického průzkumu.

Žalobci však mají za to, že uvedený závěr ministra životního prostředí by mohl obstát toliko v oblasti soukromého podnikání, kdy je skutečně věcí soukromé osoby, jak naloží se svým rozpočtem. V oblasti veřejného hospodaření je SÚRAO vázána principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti nakládání s veřejnými prostředky (tzv. zásady 3E). Výběr lokalit tak nemůže být svévolný a ignorovat stávající výsledky průzkumů i názory odborné veřejnosti na vhodnost lokality a postup SÚRAO při vypisování veřejných zakázek na průzkumy dalších lokalit nemůže být též omezen toliko rozpočtem. Žalobci mají tedy za to, že v případě, kdy je žadatelem subjekt veřejného práva, musí Ministerstvo životního prostředí, respektive ministr životního prostředí přihlížet též ke skutečnosti, zda nedochází ke zjevně nevhodnému využívání veřejných prostředků, a v případě, že tomu tak je, průzkumné území nestanovit a žádost SÚRAO zamítnout.

Žalobci se tedy domnívají, že napadené rozhodnutí je založeno na nesprávném právním názoru ministra životního prostředí, a proto musí být Městským soudem v Praze zrušeno, přičemž žádají Městský soud v Praze, aby uložil ministři životního prostředí, resp. Ministerstvu životního prostředí, aby se při dalším rozhodování zabýval podrobně otázkou, zda v dané věci nedochází ke

zjevně nevhodnému využívání veřejných prostředků, kterýžto veřejný zájem by musel převážet nad zájmem na vymezení průzkumného území.

b) posouzení veřejného zájmu vyjádřeného v referendech obcí Nadějkov a Božetice a města Jistebnice

Žalobci již v rámci svého vyjádření ze dne 2. 12. 2013 poukazovali na výsledky závazných místních referend v obcích Nadějkov, Božetice a ve městě Jistebnice z let 2003 a 2004, v rámci kterých se 97,2 % hlasujících v obci Božetice, 95,7 % hlasujících v obci Nadějkov a 97,3 % hlasujících ve městě Jistebnice vyslovilo, že nechtějí, aby se u jejich obcí realizoval geologický průzkum předcházející vybudování hlubinného úložiště. Tyto výsledky místních referend pak považovali žalobci za veřejný zájem, který musí Ministerstvo životního prostředí v předmětném řízení posuzovat. V rámci svého vyjádření ze dne 18. 4. 2014 pak tuto svou argumentaci podpořili také poukazem na usnesení Zastupitelstva Jihočeského kraje č. 15/2004/ZK ze dne 10. 2. 2004, kterým toto projevilo nesouhlas s vybudováním úložiště radioaktivního odpadu na území Jihočeského kraje.

Ministerstvo životního prostředí v rámci rozhodnutí MŽP sice uznalo výsledky referend jako veřejný zájem, a to ve vztahu i ke stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, avšak nikterak již neosvětlovalo, proč tento veřejný zájem nepřevážil nad zájmem na dalším průzkumu a následném budoucím využití území co by hlubinného úložiště, respektive toliko uvedlo, že se musí odchýlit od běžného postupu vymezeného zákonem a že veřejné zájmy bude možné posuzovat až po schválení průzkumných území na všech uvažovaných lokalitách. Ministerstvo životního prostředí pak na závěr uvedlo na straně 19 rozhodnutí MŽP, že je to právě ono, kdo je kompetentní k posouzení, za další veřejný zájem převyšuje zájem na dalším průzkumu.

Žalobci v rámci svého rozkladu proti rozhodnutí MŽP sice akceptovali tvrzení Ministerstva životního prostředí, že je posuzování veřejných zájmů v předmětném řízení v kompetenci Ministerstva životního prostředí, zároveň však upozornili na skutečnost, že si Ministerstvo životního prostředí nemůže při takovém správním uvážení počínat libovolně, přičemž v rozhodovací činnosti Ministerstva životního prostředí spatřovali především znaky libovůle, neboť rozhodování Ministerstva životního prostředí bylo provedeno způsobem, kdy Ministerstvo životního prostředí svým správním uvážením ve svém důsledku nahrazovalo zákon.

Ministr životního prostředí k uvedenému v napadeném rozhodnutí nicméně uvedl, že lze posuzovat toliko zájmy, které z povahy věci vůbec připadají v úvahu. K uvedenému veřejnému zájmu však nebylo možno přihlídnout, neboť pokud by nebylo možné z důvodu tohoto veřejného zájmu žádosti SÚRAO vyhovět, nemohla by být již lokalita nijak dále prozkoumána z hlediska její přijatelnosti pro vybudování hlubinného úložiště. Z toho důvodu pak nebylo možné k uvedenému veřejnému zájmu přihlídnout.

Uvedené vypořádání námitek žalobců nelze než považovat za nedostatečné, ba dokonce by bylo možné se domnívat, že se jedná o výsměch jakémukoliv posuzování veřejných zájmů při rozhodování správních orgánů.

Právě z důvodu, že zde existují zájmy, které mohou převážet zájmy na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, byla v zákoně povinnost tyto zájmy poměřovat. Pokud by nebylo možné přihlídnout k žádnému veřejnému zájmu, který může převážet zájmy na stanovení takového průzkumného území jen z důvodu, že by pak takové průzkumné území nemohlo být stanoveno, potom by celý institut posuzování veřejných zájmů ztrácel na významu.

Jak již žalobci uvedli výše, v rozhodnutí MŽP není posouzení uvedeného dotčeného zájmu věnována žádná pozornost. V napadeném rozhodnutí se pak ze shora uvedených důvodů vůbec k tvrzenému veřejnému zájmu nepřihlíželo. Z těchto důvodů považují žalobci rozhodnutí MŽP i napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Městský soud v Praze by tedy měl napadené rozhodnutí i rozhodnutí MŽP zrušit a uložit Ministerstvu životního prostředí se námitkami žalobců dostatečně ve svém novém rozhodnutí zabývat.

c) posouzení veřejného zájmu na ochraně obcí, u nichž nebyl získán jejich souhlas

Žalobci již v rámci svého vyjádření v řízení před Ministerstvem životního prostředí uváděli, že vláda svým usnesením č. 955 ze dne 20. 12. 2012, kterým schválila Plán činností SÚRAO pro rok 2013, deklarovala veřejný zájem na ochraně těch lokalit pro stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Tento veřejný zájem měl převýšit zájem na dalším průzkumu v lokalitě Magdaléna. Obdobně pak v doplnění svého vyjádření ze dne 25. 8. 2014 poukazovali na požadavky Politiky územního rozvoje 2008, která na straně 78 předpokládá pro umístění hlubinného úložiště provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro jeho realizaci do roku 2015 za účasti dotčených obcí. Účast dotčených obcí je přitom nutno vykládat tak, že se vyžaduje souhlas těchto obcí, jelikož jejich účast je zajištěna již zákonem a bylo by proto obsoletní takový požadavek jinak v Politice územního rozvoje uvádět.

Ministerstvo životního prostředí na straně 14 rozhodnutí MŽP posoudilo uvedený požadavek na souhlas s obcí se stanovením průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry jako veřejný zájem obce na jejím dalším rozvoji. Záměr vybudování hlubinného úložiště však, dle názoru Ministerstva životního prostředí, které umožňují právo obce na vlastní rozvoj omezit. K Plánu činností SÚRAO pro rok 2013 pak Ministerstvo životního prostředí uvedlo, že již byl nahrazen Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2014. K obsahu Politiky územního rozvoje 2008 uvedlo Ministerstvo životního prostředí, že se stanovením průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry neprovádí výběr lokality, nýbrž toliko se stanovuje území, na němž je možné provádět geologický průzkum.

Žalobci v rámci svého rozkladu k uvedenému především namítali, že Ministerstvo životního prostředí žalobci uvedený veřejný zájem vůbec neposuzovalo, a tím zatížilo řízení vadou, která by měla vést ke zrušení rozhodnutí MŽP. K relevantnosti plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013, stejně jako Politiky územního rozvoje 2008 odkázali žalobci na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2013, č. j. 11A 69/2010 – 52, ve kterém bylo dovozeno, že zájem státu je třeba dovozovat z právních předpisů a koncepčních dokumentů, které deklarují zájem státu pro určitý časový úsek. Na podporu svých tvrzení dále žalobci odkázali na stranu 7 publikace SÚRAO Hlubinné úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva, dostupné na stránkách SÚRAO, kde se uvádí, že „*průzkum lokality neproběhne bez souhlasu obcí a projednání příslušných detailů.*“ Ve vztahu k rozlišování výběru lokality a stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry odkázali žalobci na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, podle kterého má Ministerstvo životního prostředí posuzovat též zájmy na následném využití území.

Ministr životního prostředí k tomuto toliko uvedl (bez dalšího vysvětlení), že z Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 ani z Politiky územního rozvoje 2008 nelze dovodit skutečnosti, které žalobci namítají. Navíc došlo usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 ke změně postupu pro vyhledávání vhodné lokality pro hlubinné úložiště, přičemž tímto usnesením byl nesoulad ve vymezených úkolech SÚRAO podle předchozího usnesení vlády (č. 955 ze dne 20. 12. 2012)

odstraněn. Politika územního rozvoje 2008 pak předpokládá výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro vybudování hlubinného úložiště již v roce 2015.

Žalobci považuje vypořádání své námitky za nedostatečné, a to jak ve vztahu k Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2014, který nepovažují pro věc za relevantní (viz výše), tak ve vztahu k veřejnému zájmu uvedenému v Politice územního rozvoje, kdy ministr životního prostředí toliko uvedl to, co tvrdili v rámci svého rozkladu též žalobci, aniž by doplnil jakékoliv úvahy, které ho vedly k závěru, že vzhledem k uvedenému předpokladu Politiky územního rozvoje je nutné námitku žalobců zamítnout a veřejným zájmem v ní obsaženým se nadále nezabývat. Z tohoto hlediska nelze než považovat napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí MŽP, za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

d) posouzení veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny

Již v rámci svého vyjádření ze dne 2. 12. 2013 upozorňovali žalobci s odkazem na vyjádření Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví z roku 2013, že území na jih od Jistebnice a Nadějkova je krajinářsky velmi cenné a případné vybudování hlubinného úložiště by ho mohlo zdevastovat. Žalobci též upozornili na několik dalších lokálních oblastí střetů zájmů, které nebyly do mapy střetů zájmů zakresleny a žádali též předložení výjimek podle § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Ministerstvo životního prostředí však na straně 13 a 14 rozhodnutí MŽP, že dotčené orgány státní správy upozornili pouze na Přírodní park Jistebnická vrchovina a veřejný zájem na ochraně tohoto území Ministerstvo životního prostředí akceptovalo. Jako důvod pro zamítnutí žádosti SÚRAO ochranu tohoto území neshledalo s ohledem na velikost průzkumného území a velikost povrchové části hlubinného úložiště, a to tím spíše, pokud dosud nejsou známy výsledky geologického průzkumu na všech uvažovaných lokalitách. V dalším neshledalo Ministerstvo životního prostředí námitky žalobců za relevantní v této fázi budování hlubinného úložiště.

V rozkladu žalobci namítali, že se Ministerstvo životního prostředí nedostatečně zabývalo posouzením vlivů geologických prací a realizace záměru hlubinného úložiště z hlediska ochrany přírody a krajiny a s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu se domáhal, aby byly zájmy na ochraně přírody a krajiny posuzovány již v rámci rozhodování o stanovení průzkumného území.

Ministr životního prostředí odmítl námitku žalobců jako bezpředmětnou, neboť geologické práce na stanoveném průzkumném území nebudou spojené se zásahem do pozemku. Bez dalšího odůvodnění se pak ministr životního prostředí vyslovil tak, že nyní nelze učinit závěr o tom, že by veřejný zájem na ochraně zvláště chráněných území přírody a krajiny mohl být důvodem pro zamítnutí žádosti SÚRAO.

Uvedené vypořádání námitky navrhovatelů stran veřejného zájmu, který má primárně Ministerstvo životního prostředí chránit, považují žalobci za zcela nedostačující, neboť z něj není patrné, na základě jakých úvah a myšlenkových pochodů dospěl ministr životního prostředí k uvedenému závěru. Vzhledem k těmto skutečnostem považují žalobci napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a žádá Městský soud v Praze, aby napadené rozhodnutí i rozhodnutí MŽP zrušil a ministra životního prostředí, respektive Ministerstvo životního prostředí zavázal tím, aby se při svém dalším rozhodování veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny pečlivě zabývali a své závěry stejně pečlivě a přesvědčivě odůvodnili.

e) posouzení veřejného zájmu na dodržování zásad činnosti správních orgánů

Žalobci v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí namítali s ohledem na dodržování ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona a Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 porušení základních zásad činnosti správních orgánů ze strany SÚRAO již při podání samotné žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry. Zájem na dodržování základních zásad činnosti správních orgánů přitom žalobci považují za veřejný zájem (srov. například str. 3 vyjádření žalobců ze dne 25. 8. 2014).

Z rozhodnutí MŽP však nebylo zřejmé, jak se Ministerstvo životního prostředí s posuzováním tohoto veřejného zájmu vypořádalo. Ministerstvo životního prostředí toliko uvedlo, že s ohledem na Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014, který nepočítá s uzavřením dohody s obcemi, nevidí právní důsledky podání žádosti SÚRAO v souvislosti s usnesením vlády č. 955, kterým byl schválen Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013.

Žalobci v rámci svého rozkladu namítali nepřezkoumatelnost takového vypořádání své námitky, přičemž poukazovali na skutečnost, že relevantní v okamžiku podání žádosti SÚRAO byl toliko Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013, přičemž Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014 ani usnesení vlády, kterým byl schválen se nikterak vůči již podaným žádostem SÚRAO nevymezuje.

Ministr životního prostředí nicméně uvedený veřejný zájem odmítl s tím, že SÚRAO není orgánem veřejné moci, na kterého by se měly základní zásady činnosti správních orgánů vztahovat. Z těchto důvodů námitku žalobců jako nedůvodnou odmítl.

Žalobci však nemohou souhlasit se závěrem, že se na SÚRAO nevztahují základní zásady činnosti správních orgánů. SÚRAO je organizační složkou státu, která stát ze zákona zastupuje v řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry v souvislosti se zřízením hlubinného úložiště. Jelikož se na stát jakožto představitele veřejné moci základní zásady činnosti správních orgánů nepochybně vztahují, je vyloučeno, aby si mohl stát ustanovit zástupce a tím se povinnosti dodržovat uvedené zásady zbavil. SÚRAO tedy byla povinno dodržovat základní zásady činnosti správních orgánů, mimo jiné též zásadu zákonnosti. Při podávání žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry však uvedenou zásadu nedodrželo, když jednalo v rozporu s tehdy platným a účinným Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013, a tudíž i v rozporu s § 26 odst. 4 atomového zákona.

Ministerstvo životního prostředí tedy založilo svůj závěr uvedený v napadeném rozhodnutí na nesprávném právním posouzení otázky, zda se na SÚRAO povinnost dodržovat základní zásady činnosti správních orgánů vztahuje či nikoliv. Z toho důvodu je potřeba napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušit.

2.4 Podklady shromážděné v průběhu řízení neprokazují veřejný zájem na stanovení průzkumného území

Ministerstvo životního prostředí se v rámci rozhodnutí MŽP odkazovalo na několik dokumentů a ustanovení zákona, které měly svědčit pro veřejný zájem na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry.

a) Mimo jiné se odkazovalo na § 26 atomového zákona, podle něhož Česká republika převzala odpovědnost za ukládání radioaktivních odpadů, přičemž za účelem zajištění činností spojených s bezpečným ukládáním radioaktivních odpadů zřídila SÚRAO.

Žalobci k uvedenému argumentu Ministerstva životního prostředí v rámci svého rozkladu namítali, že toto ustanovení atomového zákona též ukládá SÚRAO postupovat v souladu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013. SÚRAO však podala žádost o stanovení průzkumného řízení v rozporu s tímto plánem činnosti, neboť si nevyžádalo souhlasy všech obcí dotčených

stanoveným průzkumným územím. Tím porušilo zásadu legality, kterážto představuje veřejný zájem, který svědčí naopak proti tomu, aby bylo průzkumné území stanovené.

Ministr životního prostředí v napadeném rozhodnutí (str. 10 a 12) k námitce žalobců uvedl, že žádost SÚRAO nebyla podána v rozporu se zákonem, neboť usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 došlo ke změně strategie při vyhledávání vhodné lokality a nesoulad v úkolech žadatele podle předchozího usnesení vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012 tak byl odstraněn.

Takové vypořádání námitek žalobců považují žalobci za nesprávné, neboť usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 se nikterak nevymezovalo vůči již podané žádosti SÚRAO pro rok 2013, nýbrž toliko upravovalo budoucí postup SÚRAO v roce 2014. Jinými slovy nebylo ve veřejném zájmu, aby SÚRAO podala žádost o stanovení průzkumného území v roce 2013 bez souhlasu dotčených obcí. **Pokud byla žádost SÚRAO podána v roce 2013 v rozporu s veřejným zájmem, nemůže být žádosti v souladu s veřejným zájmem vyhověno.** Aprobací postupu Ministerstva životního prostředí při vydávání rozhodnutí MŽP, respektive ministra životního prostředí plynoucího z napadeného rozhodnutí by byla taková nezákonnost akceptována. Žalobci mají za to, že takový výsledek řízení je v podmínkách právního státu nepřijatelný a obě rozhodnutí správních orgánů tak musí být zrušena.

b) Stejně tak se Ministerstvo životního prostředí při své ničím neodůvodněné obhajobě veřejného zájmu na stanovení průzkumného území odkazovalo na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady z roku 1997. Cílem uvedené úmluvy je zajistit, aby v průběhu všech fází nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady existovaly účinné zábrany proti potenciálním rizikům s přihlédnutím k ochraně jednotlivců, společnosti i životního prostředí a s přihlédnutím k možnosti současných i budoucích generací naplňovat své potřeby a cíle.

Žalobci ve svém rozkladu namítali, že uvedená úmluva nepřikazuje, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna a její užití tak jako stěžejní podklad pro doložení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území je nepřijatelné.

Ministr životního prostředí v zásadě souhlasil s námitkou žalobců, avšak doplnil, že ve světle ostatních podkladů rozhodnutí, lze dovodit povinnost České republiky, aby bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajistila pomocí hlubinného úložiště, přičemž odkázal především na směrnici Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. 7. 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (dále jen „**směrnice EURATOM**“) a na bod 23 preambule směrnice EURATOM, podle které je nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považováno hloubkové geologické ukládání, přičemž členské státy by měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých vnitrostátních politik.

S uvedenými závěry ministra životního prostředí však nelze souhlasit. Ačkoliv je ukládání radioaktivních odpadů a vyhořelého paliva patrně nejbezpečněji realizovatelné pomocí hlubinného úložiště, **Ministerstvo životního prostředí, potažmo ministr životního prostředí měli zkoumat, zda zde je dán důvod pro nezbytnost vybudování hlubinného úložiště na území České republiky, respektive v lokalitě Magdaléna** a zda tato skutečnost převyšuje zájem na alternativním naplnění uvedené úmluvy a směrnice – tj. například uložení nebezpečného odpadu do hlubinných úložišť umístěných na vhodných místech v jiných státech. Tyto skutečnosti přitom žalobci namítali v bodě e) na straně 10 svého rozkladu a není jim tak známo, proč ministr životního prostředí tyto námítky vůbec nerefletoval.

Závěr ministra životního prostředí tak považují žalobci za nesprávný a v důsledku toho vypořádání námítky žalobců za nedostatečné, pročež žádají Městský soud v Praze, aby napadené rozhodnutí z těchto důvodů zrušil.

c) Dále Ministerstvo životního prostředí odkázalo na Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 15. května 2002 č. 487, podle které se považuje za nejreálnější variantu zneškodnění vyhořelého paliva a vysoce aktivních odpadů uložení v hlubinném úložišti, přičemž do roku 2015 mají být do územních plánů obcí zpracovány dvě lokality pro vybudování takového hlubinného úložiště.

Žalobci k tomuto odkázali v rámci svého rozkladu na skutečnost, že uvedená koncepce ukládá do roku 2015 vybrat dvě finální lokality pro hlubinné úložiště, které budou zaneseny do územních plánů. Z toho je zjevné, že stanovení průzkumných území pro sedm kandidátních lokalit je v rozporu s touto koncepcí a s jejím harmonogramem a odkaz na takovou koncepci je s přihlédnutím ke stávající fázi zřizování hlubinného úložiště vzbuzuje leda pochybnosti.

Ministr životního prostředí na uvedenou námítku žalobců reagoval tvrzením, že žalobci z nedodržení uvedeného harmonogramu dovozují nesprávné závěry, přičemž odkázal především na harmonogram vyjádřený v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2014, v rámci kterého se počítá s výběrem finální lokality pro vybudování hlubinného úložiště až v letech 2019 až 2025.

Žalobci nicméně nemohou s názorem ministra životního prostředí souhlasit, neboť zájem na vybudování hlubinného úložiště v konkrétním časovém rozsahu vyjádřený v Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice nemůže být nahrazen v rámci zcela jiného dokumentu, který upravuje toliko činnost SÚRAO a jehož irelevanci pro předmětné řízení dovodili žalobci již výše. **Z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice nelze seznat veřejný zájem na stanovení průzkumného území v lokalitě Magdaléna, neboť takto stanovené průzkumné území neumožňuje vybrat do roku 2015 dvě lokality pro vybudování hlubinného úložiště, jak je v dané koncepci uvedeno.** Žalobci tedy žádají o zrušení napadeného rozhodnutí stejně jako rozhodnutí MŽP.

d) Dalším dokumentem, a který Ministerstvo životního prostředí odkazovalo je Politika územního rozvoje schválená usnesením vlády České republiky č. 929 ze dne 20. 7. 2008, kterým byla uložena členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních orgánů povinnost vybrat dvě nejvhodnější lokality pro realizaci hlubinného úložiště za účasti dotčených obcí do roku 2015.

Žalobci k uvedenému poukazovali na skutečnost, že Politika územního rozvoje 2008 přikazovala vybrat vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště toliko za účasti obcí, přičemž uvedený požadavek na účast obcí musí být vykládán tak, že je třeba souhlasu těchto obcí, jinak by byl s ohledem na zákonnou účast obcí obsoletní. Tento závěr navíc odpovídá znění Plánu činností SÚRAO pro rok 2013.

Ministr životního prostředí však námítku žalobců označil za účelovou a poukázal na skutečnost, že uvedená usnesení vlády byla již překonána shora výše nekonkretizovanými usneseními vlády (patrně usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013). Obcím je pak přiznána účast na základě zákona. Jiné postavení obcím nepřísluší, neboť tak nestanovuje zákon.

Ani s tímto vypořádáním námítky ministrem životního prostředí nelze souhlasit, neboť **usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 se nikterak nedotýkalo Politiky územního rozvoje 2008 ani jejího obsahu a ani nenahrazovala usnesení vlády, kterým byl schválen Plán činností SÚRAO pro rok 2013.**

S námitkou žalobců ohledně povinného souhlasu obcí se pak vypořádal ministr životního prostředí toliko formalisticky s odkazem na absenci zákonné úpravy, což je přístup, který již byl několikrát judikaturou Ústavního soudu odmítnut. Ministr životního prostředí navíc vůbec nevzal v úvahu, že ačkoliv zákon výslovně nestanoví povinnost zamítnout žádost SÚRAO v případě nesouhlasu dotčených obcí s pracemi vedoucími k vybudování hlubinného úložiště, je tento nesouhlas obcí co by uznaný veřejný zájem, který je navíc, dle přesvědčení žalobců obsaženého v jejich námitce, stvrzen uvedenou Politikou územního rozvoje 2008, relevantní pro rozhodnutí MŽP i napadeného rozhodnutí. S ohledem na opakovanou deklaraci tohoto veřejného zájmu v koncepčních dokumentech státu, mají žalobci za to, že se jedná navíc i o důvod, pro zamítnutí žádosti SÚRAO. V žádném případě však nelze Politiku územního rozvoje 2008 vykládat tak, že svědčí o veřejném zájmu na vybudování hlubinného úložiště, respektive na stanovení průzkumného území Magdaléna, za situace, kdy cíl Politiky územního rozvoje 2008 vybrat dvě nejvhodnější lokality pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015 toto průzkumné území neumožní naplnit, a už vůbec neumožní naplnit tento cíl při účinné účasti dotčených obcí (srov. požadavky směrnice EURATOM v bodě e) níže).

Žalobci se tedy domnívají, že právní závěry, na nichž vystavěl ministr životního prostředí vypořádání námitky žalobců, jsou nesprávné a ve spojení s dalšími námitkami žalobců zakládají důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí.

e) Dalším dokumentem, na který Ministerstvo životního prostředí odkázalo, byla směrnice EURATOM, podle které mají státy hledat alternativní řešení nakládání s jaderným odpadem, tj. uložit ho na svém území nebo si smluvně zajistit uložení na území jiného státu.

Žalobci v rámci svého rozkladu odkázali na článek 4 odst. 4 směrnice EURATOM, podle něhož mohou členské státy pro ukládání radioaktivního odpadu využívat úložišť v jiných státech, přičemž Ministerstvo životního prostředí tento aspekt přitom vůbec nezkoumalo při posuzování veřejných zájmů na stanovení průzkumného území. Dále pak žalobci upozornili na požadavek směrnice EURATOM na zajištění účinné účasti veřejnosti, tedy i obcí, na rozhodování o nakládání s vyhořelým palivem, mezi něž řadí žalobci též rozhodování o stanovení průzkumného území. S tímto požadavkem pak není souladný postup SÚRAO ani Ministerstva životního prostředí, potažmo ministra životního prostředí, které souhlas obcí v rámci svého rozhodování fakticky vůbec nereflktují.

Ministr životního prostředí sice uznal, že směrnice EURATOM umožňuje zajistit ukládání jaderného odpadu na území jiných států, avšak tuto možnost zamítl s tvrzením, že „*v dohledné době nelze počítat s možností ukládat jaderný odpad mimo území České republiky.*“ Nakonec ministr životního prostředí odcitoval bod 23 preambule směrnice EURATOM, podle něhož se hloubkové geologické ukládání považuje za nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativu v konečné fázi nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem, pročež měl za to, že jsou dány důvody pro zamítnutí námitek žalobců.

V první řadě žalobci poukazují, stejně jako v rámci svého rozkladu **na požadavek zajištění účinné účasti veřejnosti na rozhodování o nakládání s vyhořelým palivem, k němuž se ministr životního prostředí vůbec nevyjádřil.** Ve spojení s požadavky vyjádřenými v Politice územního rozvoje 2008, Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013, jakož i z dalším dokumentů, na něž žalobci v průběhu řízení odkazovali, mají za to, že účinnou účast veřejnosti je třeba vykládat tak, že jejich nesouhlas bude reflektován ve znění výrokové části rozhodnutí MŽP, respektive napadeného rozhodnutí, nebo patřičně odůvodněn. V daném případě se pak neudála ani jedna z možných variant zajištění účinné účasti veřejnosti dle požadavků směrnice EURATOM.

Navíc ani zbytek vypořádání námítky žalobců nelze považovat za dostatečný. Ministr životního prostředí se sice pokusil vypořádat s možností uložení radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva na území jiného státu, avšak zcela nepřezkoumatelným způsobem toliko uvedl, že toto není v dohledné době možné. Z uvedeného **nejsou zřejmé ani důvody, pro které takový postup možný není, ani co rozumí ministr životního prostředí dohlednou dobou**. Vzhledem k tomu, že proces výstavby hlubinného úložiště na území České republiky je zcela na počátku (oproti jiným zemím jako je například Finsko), není z napadeného rozhodnutí patrné, z jakého důvodu tedy považuje ministr životního prostředí za více pravděpodobné vybudování hlubinného úložiště na území České republiky v dohledné době, když se s jeho spuštěním počítá až za 50 let, než uložení vyhořelého paliva a radioaktivních odpadů v jiném hlubinném úložišti na území jiného státu.

Uvedené vypořádání námítky žalobců ze strany ministra životního prostředí je tak zjevně nedostatečné a v části též nepřezkoumatelné, což zakládá důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Žádost o přiznání odkladného účinku žalobě

Rozhodnutím MŽP ve spojení s napadeným rozhodnutím došlo ke stanovení průzkumného území v lokalitě Magdaléna, pro etapu vyhledávací, za účelem průzkumu pro zvláštní zásahy do zemské kůry, konkrétně za účelem průzkumu geologických podmínek pro možnou budoucí výstavbu hlubinného úložiště radioaktivních odpadů, ve kterém budou tyto vysoce radioaktivní odpady uloženy po stovky let.

Jedná se tedy o problematiku nanejvýše závažnou a výjimečnou, neboť s takovou rizikovou stavbou neexistují v ČR doposud žádné zkušenosti, přičemž je zřejmé, že taková stavba ovlivní životy obyvatel ČR na mnoho let dopředu.

Tyto faktory je přitom nutno zvažovat již nyní ve fázi povolení průzkumného území. Na jednotlivé etapy (tj. od povolení průzkumného území do případného povolení provozu samotného hlubinného úložiště radioaktivního odpadu) nelze pohlížet odděleně jako na samostatná řízení, nýbrž je nutno je vnímat jako jeden celek, na jehož konci může existovat stavba, která nemá v dějinách České republiky obdoby a jejíž rizika a nezvratné dopady na přírodu a život obyvatel lokality můžeme v současné době pouze odhadovat.

Právě z důvodu, že se jedná o naprosto výjimečnou a rizikovou stavbu, je zároveň nutno ke každé jednotlivé fázi procesu umístění hlubinného úložiště radioaktivního odpadu (včetně fáze povolení průzkumného území) přistupovat velmi obezřetně, je nutno pečlivě zkoumat, zda byly dodrženy všechny zákonné podmínky a zda se rozhodující správní orgán řádně a přesvědčivě vypořádal se všemi námitkami účastníků řízení. To se v dané věci nestalo, jak je podrobně popsáno výše, neboť rozhodující správní orgány opakovaně poukazyvaly na údajnou nutnost co nejrychleji vybrat vhodnou lokalitu a hlubinné úložiště postavit, místo aby se řádně zabývaly všemi zásadními námitkami účastníků řízení.

Žalobci jsou přesvědčeni, že již samotným stanovením průzkumného území, které bylo navíc stanoveno na základě neurčité a po formální stránce nevyhovující žádosti SÚRAO, resp. zahájením příslušných geologických prací, může dojít k negativnímu vlivu na život v lokalitě Magdaléna a na místní životní prostředí a krajinu, přičemž může být minimálně ohrožena krajinářsky cenná lokalita jižně od Jistebnice, respektive Přírodní park Jistebnická vrchovina. Zahájení příslušných geologických prací, směřujících ve svém důsledku až k možné výstavbě hlubinného úložiště radioaktivního odpadu, může samozřejmě též vést ke ztrátě či snížení pohody bydlení obyvatel v oblasti, reputace lokality co by místa pro bydlení, podnikání a k rekreaci, apod.

Žalobci 1), 2) a 3) jsou obcemi dotčenými stanoveným průzkumným územím a hájící zájmy svých občanů na základě provedených místních referend z let 2003 a 2004, kdy se drtivá většina obyvatel v území vyslovila proti průzkumným pracím v území za účelem vybudování hlubinného úložiště pro ukládání radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva. Žalobce 4) je spolkem trvale hájící zájmy ochrany přírody a krajiny v lokalitě, se kterými jsou průzkumné práce a zejména záměr vybudování hlubinného úložiště v rozporu. Realizací průzkumných prací dojde jak k újmě na pohodě bydlení obyvatel lokality Magdaléna, tak k újmě na místní ochraně přírody a krajiny, jejíž ochraně se žalobci zavázali.

Zároveň je zřejmé, že přiznání odkladného účinku žalobě nemůže způsobit žádnou újmu jiné osobě. Výběr lokality a samotné vybudování hlubinného úložiště radioaktivního odpadu je dle samotného žadatele (SÚRAO) natolik dlouhodobým procesem, že přiznání odkladného účinku žalobě v řádech měsíců nemůže na samotném záměru nic změnit. Samotné úložiště se má dle informací SÚRAO stavět od roku 2050 tak, aby první transport s jaderným odpadem dorazil v roce 2065, tedy za 50 let!

Žalobci si zároveň nejsou vědomi toho, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s jakýmkoliv jiným důležitým veřejným zájmem. Zásadním veřejným zájmem je naopak to, aby u takto důležité a rizikové stavby, která se ve svém důsledku dotkne všech obyvatel ČR (rizika stavby, rizika provozu, finanční stránka věci, apod.), byly dodrženy veškeré zákonné podmínky a aby veškeré námitky všech oprávněných osob byly od samého počátku řádně vypořádány, což se dosud nestalo. Podle žalobců tedy naopak existuje veřejný zájem na tom, aby žalobě byl přiznán odkladný účinek a aby geologické průzkumné práce byly zahájeny teprve až poté, co nestranný soud rozhodne o tom, zda vyhovění žádosti SÚRAO bylo souladné se zákonem.

Jestliže riziko, že přiznání odkladného účinku žalobě způsobí jiné osobě újmu, je nulové, pak je zřejmé, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí MŽP ve spojení s napadeným rozhodnutím znamenají pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiné osobě.

Žalobci jsou tedy přesvědčeni, že jsou splněny všechny podmínky pro přiznání odkladného účinku žaloby, jak je stanoveno v § 73 soudního řádu správního. Nutnost přiznání odkladného účinku je dána i výjimečností dané situace, jak bylo popsáno výše.

Z těchto důvodů žalobci navrhují, aby shora nadepsaný soud přednostně vydal usnesení, kterým ve smyslu § 73 soudního řádu správního přizná žalobě odkladný účinek až do skončení řízení před soudem.

IV. Závěrečný žalobní návrh

Vzhledem k výše uvedenému a závažnosti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, respektive ministra životního prostředí, které může ovlivnit stav v území na stovky let dopředu, považují žalobci dosavadní postup správních orgánů za neudržitelný a navrhují tedy Městskému soudu v Praze, aby vydal následující

r o z s u d e k :

- I. Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 10. 4. 2015, č. j. 984/M/15 23837/ENV/15 se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67528/ENV/13 1131/150/13 se zrušuje.**
- III. Žalovaný je povinen uhradit žalobcům náklady řízení k rukám právního zástupce žalobců, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.**

V Táboře dne 7. 7. 2015

Obec Božetice, Město Jistebnice, Obec Nadějkov a „Zachovalý kraj“
v právním zastoupení Mgr. Pavlem Douchou, advokátem